

کریمی در گفت‌وگو با ایلنا:

سفر مقام‌های آژانس به خودی خود چاره کار نیست/ گشایش در حوزه سیاست خارجی نیازمند ابتکار، دانش و تجربه است

مدرس دانشگاه مطالعات جهان دانشگاه تهران گفت: سفرهای مقامات آژانس که به دعوت ایران رخ می‌دهند به خودی خود چاره کار نیستند؛ اینکه به این واسطه تلاش کنیم به صورت شکلی و کوتاه مدت از اعمال فشار در شورای حکام جلوگیری کنیم شاید در یکی دو بار اول موثر باشد ولی نمی‌توان این کار را تکرار کرد. موضوع سفر کردن و سفر نکردن نیست؛ در دیپلماسی باید ابتدا سیاست‌گذاری انجام شده، تصمیم گرفته شود و سپس آن را به واسطه دیدار و دیگر موارد به نحو خوبی اجرا کرد.



IAEA

International Atomic Energy Agency

Atoms for Peace and Development



ساسان کریمی مدرس دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا، در پاسخ به این سوال طبق گفته آقای اسلامی مقامات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تهران سفر کنند تحلیل شما درباره این سفر چیست و اینکه آیا احتمال دارد شاهد تغییر جدی در نوع رفتار آژانس با ایران باشیم، گفت: سفرهای مقامات آژانس که به دعوت ایران رخ می‌دهند به خودی خود چاره کار

نیستند. اینکه به این واسطه تلاش کنیم به صورت شکلی و کوتاه مدت از اعمال فشار در شورای حکام جلوگیری کنیم شاید در یکی دو بار اول موثر شد ولی نمی‌توان این کار را تکرار کرد. موضوع سفر کردن و سفر نکردن نیست؛ در دیپلماسی باید ابتدا سیاست‌گذاری انجام شده، تصمیم گرفته شود و سپس آن را به واسطه دیدار و دیگر موارد به نحو خوبی اجرا کرد.

وی افزود: اینطور که تا امروز دیده‌ایم چاره‌اندیشی برای رفع اختلاف با آژانس به طور اساسی و با در نظر گرفتن اقتضائات آژانس به طور موثری انجام نشده است و به همین علت سفرها نوعاً از سطح تعاملات دیپلماتیک فراتر نمی‌رود. ضمن آنکه رویکرد آژانس لااقل در سطح فنی است و باید از نظر شکلی به انتقادات آنها پاسخ درخور طراحی شده داده شود که این امر نیازمند کار کارشناسی جدی فنی، حقوقی و سیاسی است. این امر تحرکی را لازم دارد که متاسفانه شاهد آن نیستیم.

کریمی در پاسخ به این سوال که طبق گفته آقای اسلامی قرار است مبنای سفر درباره موانع و ابهامات موجود در پرونده ایران باشد و رویکرد ایران تعاملی خواهد بود به نظر شما این رویکرد تعاملی به چه شکلی است، گفت: این اظهار نظر مثبتی است. اصولاً لحن سخن گفتن در مورد آژانس به عنوان یک سازمان بین‌المللی باید متفاوت از کشورها باشد و نیازمند مصلحت‌اندیشی بیشتری است. اینکه مبنای این سفر اختلافات در مورد پرونده ایران است، بدیهی است. ولی باید دید «تغییر رویکرد ایران» به چه معناست.

وی افزود: همانطور که عرض کردم نمی‌توان به روش این یک سال و نیم کژدار و مریز با آژانس جلو رفت و به نظر می‌رسد تا همین جا هم هزینه‌های بی‌وجهی بر ایران تحمیل شده است. ما در آستانه تصمیم‌های جدی شورای حکام قرار داریم و تغییر رویکرد و نیز اجرای آن باید در حدی محتوایی و حرف‌هایی باشد که بتواند از ارجاع احتمالی پرونده به شورای امنیت و یا کلید خوردن مکانیسم اسنپ بک جلوگیری شود؛ امری که به علت معادلات دیگر بین‌المللی تاکنون انجام نشده است ولی مقدمات آن در قطعنامه اخیر شورای حکام فراهم آمده است.

کریمی در پاسخ به این سوال که به نظر شما امکان دارد در این دیدار پرونده پادمانی ایران برای همیشه بسته شود؟ اگر این چنین شود احتمال از سرگیری مذاکرات و همچنین همکاری سازمان انرژی اتمی با آژانس به چه شکلی خواهد بود، گفت: محال نیست ولی با بضاعت کنونی ما در سطح کارگزاری و رویکردهایی که در این یک سال و نیم شاهد بوده‌ایم، بسیار بعید است. مگر آنکه تغییرات محتوایی در پاسخ ایران و نحوه پاسخ‌گویی اتفاق بیفتد. باید توجه کرد که امور غیرفنی و غیرحقوقی نیز به طور غیرمستقیم بر سرنوشت پرونده اختلافات ایران در شورای حکام موثر خواهد بود.

وی افزود: تنش‌های کنونی در داخل کشور و فشارهای در حال افزایش بین‌المللی کار منزوی و محکوم کردن ایران را در مجامع بین‌المللی و در این مورد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آسان کرده است و کشورهای که موضعی به میانه داشته‌اند را راحت‌تر از گذشته می‌توان در مقابله با ایران همراه کرد.

کریمی تصریح کرد: به نظر می‌رسد فارغ از راهبردهای متخذه و سیاست‌گذاری‌ها، ضعف کارگزاری و اجرای سیاست خارجی، به خصوص در رؤس وزارت امور خارجه مبدل به گلوگاه شده است و با کادر کنونی مذاکره‌کننده و نیز رؤس نمایندگی‌های ایران در آژانس و سازمان ملل متحد نمی‌توان منتظر گشایش در سیاست ایران و به خصوص روابط با سازمان‌های بین‌المللی بود. گشایش از آسمان نمیفتد و نیازمند ابتکار، دانش و تجربه در سیاست خارجی است که متاسفانه جای هر سه در سطح کارگزاری ما به شدت خالی است.